

Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum: 1 juni

Tid: Kl. 10.00-15:00

Plats: Regionens Hus Göteborg

Deltagande organisationer:

Antidiskrimineringsbyrån Väst

IM – Individuell Människohjälp

Integrationsnätverk Göteborg

Muslimska Fredsrörelsen/Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa

Region Väst

MÄN Göteborg

Personligt ombud Bräcke diakoni

RFSU Göteborg

Svenska Röda Korset

#utanskyddsnät

Förhindrade organisationer:

Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals/Integrationsforum mot rasism

Göteborgs Kyrkliga Stadsmission

Övriga deltagare:

Stefan Lindborg (V), ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Anne-Marie Ekström (L), vice ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Emma Broberg, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen, VGR

De presentationsbilder som visades under mötet bifogas mötesanteckningarna.

1. Välkomna!

Mötets ordförande Stefan Lindborg hälsade alla deltagare välkomna och förklarade mötet öppnat.

2. Namnruna

Vi gick en runda där varje deltagare kort berättade namn och organisation.

3. Presentationsruna – organisationens verksamhet och deltagande i samråd

Antidiskrimineringsbyrån Väst

Organisationen är en av två antidiskrimineringsbyråer i Västra Götaland, täcker in 34 av länets 49 kommuner. I Sverige finns det totalt 18 stycken antidiskrimineringsbyråer som arbetar mot diskriminering utifrån diskrimineringslagen och dess sju diskrimineringsgrunder. 2022 fyllde Antidiskrimineringsbyrån Väst 10 år som antidiskrimineringsbyrå, vilket firades i Bergsjöns kulturhus. Organisationen erbjuder kostnadsfri rådgivning vid upplevelse av diskriminering, samt håller utbildningar om diskriminering. Exempelvis ger organisationen för närvarande utbildning till VGR-anställda om aktiva åtgärder mot diskriminering. Organisationen deltar i samråd och dialogmöten, exempelvis i polisens råd mot hatbrott samt är remissinstans i många frågor. Organisationen har 25 stycken medlemsorganisationer.

IM – Individuell Människohjälp

Organisationen fyller 85 år i år. IM är en svensk organisation, som också har internationell verksamhet. I Sverige sker verksamheten genom lokalföreningar och volontärer. Bland annat ger organisationen läxhjälp och anordnar "Tala svenska-caféer". Tanken är att det ska vara ett ömsesidigt utbyte mellan volontären och individen som tar del av verksamheten, båda ska få med sig någonting av mötet. Organisationen har sin grund i mänskliga rättigheter.

Integrationsnätverk Göteborg

Organisationen har som huvudsakligt fokus att hjälpa nysvenskar att komma in i samhället. Verksamheten startades för 27 år sedan i Göteborg med kvinnor som primär målgrupp, men har efter hand utvecklats till att även inkludera barn och män. Driver studiecirkel på olika områden, t.ex. lagar/regler, hedersrelaterat våld och besöks varje dag av 40-50 personer som önskar hjälp med diverse frågor.

Organisationen har för närvarande ett projekt med fokus unga i Biskopsgården för att motverka gängrekrytering.

MÄN Göteborg

Organisationen gjorde ett namnbyte för några år sedan från MÄN för jämställdhet till MÄN. Organisationen startade som ett upprop år 1993 mot det sexualiserade våldet under Balkankriget. År 1998 startades organisationen i Göteborg. MÄN arbetar för jämställdhet och mot mäns våld samt utifrån tanken att destruktiva maskulinitetsnormer behöver förändras för att stoppa våldet. MÄN har en feministisk och antirasistisk inriktning, vilket innebär att organisationen stämmer av sina ställningstagande med andra föreningar. Idag har organisationen sex stycken anställda i Göteborg. Stor del av organisationens utåtriktade arbete riktar sig till barn i lågstadiet, till viss del även till förskolan.

Personligt ombud Bräcke diakoni

Verksamheten kom till som ett projekt när de psykiatriska institutionerna stängdes. Människor som fram tills dess hade levt på institutionerna skulle klara sig själva i samhället, vilket i många fall inte fungerade. Målgruppen för verksamheten är människor med psykiska funktionsnedsättningar, som benämns uppdragsgivare. Allt arbete sker på uppdragsgivarens uppdrag och utifrån egenmakt, tillsammans med uppdragsgivaren. Organisationen lyfter också de strukturella brister som de ser och sammanställer dessa i rapporter. Kommuner väljer själva om de vill ha verksamheten personligt ombud, vilket Göteborg har valt att ha. Göteborgs stad har 21 stycken personliga ombud. Verksamheten är gratis för uppdragsgivaren. De personliga ombuden har sekretess som endast får brytas om det är fara för någons liv eller om barn far illa.

RFSU Göteborg

Organisationen arbetar med SRHR-frågor, det vill säga sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Oftast är det sexuell och reproduktiv rättvisa som det handlar om. Den största delen av organisationens verksamhet är sexualupplysning till unga. Under senare år har organisationen också utvecklat sin målgrupp till att inkludera vuxna som inte talar svenska. För närvarande driver organisationen en antirasistisk läranderesor internt, för att själva utveckla sitt antirasistiska arbete.

Muslimska Fredsrörelsen/Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst

Organisationen startade som ett projekt år 2008 av studieförbunden Sensus och Ibn Rushd. Organisationens fokus är att skapa trygga individer, som är trygga i både sin svenska och muslimska identitet. Då kan trygga samhällen skapas och segregation motverkas.

Organisationen har en 40-årsplan och ett visionsprogram. Verksamheten finns i fem olika regioner i Sverige.

Svenska Röda Korset

Organisationen har internationell och nationell verksamhet, med grund i humanitär rätt och humanitära behov enligt Genèvekonventionerna. Arbetar utifrån neutralitetsprincipen, vilket innebär att organisationen aldrig tar sida i konflikter. Det är de humanitära behoven som styr oavsett sida. Den nationella verksamheten utgörs till stor del av lokala projekt. Dessa projekt ska basera sig på delaktighet hos de som berörs, från att identifiera sina behov och till att utforma lösningarna. Ett sådant projekt heter "Folkhälsoresan" och syftar till att motverka hälsoklyftor och motverka ofrivillig ensamhet för barn, unga och äldre. "Folkhälsoresan" bedrivs bland annat i Göteborg och är ett samverkansprojekt mellan Svenska Röda Korset och Clowner utan gränser.

#utanskyddsnät

Startades som ett upprop 2017 under Metoo och blev förening 2018. Organisationen arbetar för rättigheter för kvinnor, flickor och transpersoner som lever eller har levt med drogberoende, sex mot ersättning, hemlöshet, kriminalitet och/eller psykisk ohälsa. Arbetar med att lyfta upp målgruppens berättelser och sprida informationen till beslutsfattare. I Göteborg finns organisationen på Järntorget varje lördag för att dela ut kaffe, smörgåsar och informera om föreningen. Är remissinstans och deltar på evenemang som Pride, Järvaveckan och Frihamnsdagarna. Arbetar för utveckling av frågan om våld i nära relation till att också omfatta våld mot kvinnor på gatan.

Synpunkter/frågor/medskick:

Utöver de organisationer som deltar på dagens samrådsmöte ingår även organisationerna Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals/Integrationsforum mot rasism samt Göteborgs Kyrkliga Stadsmission i samrådet. Dessa organisationer hade inte möjlighet att delta på dagens möte och presenterar sig närmare på nästkommande möte.

Samråd mänskliga rättigheter utgörs idag av 11 organisationer. Då varje samråd som max kan ha 12 deltagande organisationer finns det en plats kvar som beredningen för mänskliga rättigheter kan tillsätta. Tipsa gärna relevanta organisationer om möjligheten.

4. Så fungerar VGR – VGR:s ansvarsområden

Stefan Lindborg informerade om VGR:s ansvarsområden, uppbyggnad och arbetssätt. En större omorganisation har gjorts, såväl på politisk nivå som på tjänstepersonnivå, kopplat till den

nuvarande mandatperioden. Regionfullmäktige är det högsta beslutsmässiga politiska organet. Regionstyrelsen är VGR:s ledande politiska förvaltningsorgan. Regionstyrelsen har utskott och beredningar under sig, bland annat beredningen för mänskliga rättigheter.

5. Beredningen för mänskliga rättigheters uppdrag

Anne-Marie Ekström informerade om det uppdrag som beredningen för mänskliga rättigheter har för mandatperioden 2023-2026. Ett centralt uppdrag för beredningen för mänskliga rättigheter är att samråda med det civila samhället i frågor av regionövergripande karaktär.

Synpunkter/frågor/medskick från deltagande organisationer:

- Den tidigare hälso- och sjukvårdsstyrelsen hade brukarråd. Det är viktigt att VGR inte tappar dessa frågor i den nya organisationen.

Anne-Marie Ekström svarar att arbete pågår med att se över hälso- och sjukvårdssidans dialogforum. De fem delregionala nämnderna har i sina reglementen uppdraget att ha dialoger med aktörer inom sitt geografiska område.

6. Mål för social hållbarhet 2030

Emma Broberg informerade om VGR:s mål för social hållbarhet 2030, som samlar VGR:s arbete med mänskliga rättigheter.

Synpunkter/frågor/medskick från deltagande organisationer:

- Mål för social hållbarhet 2030 är vackra ord, men viktigt att det blir verklighet också.

Stefan Lindborg svarar att samrådets organisationer sitter på områden där VGR:s styrdokument brister och har en mycket viktig roll i att uppmärksamma VGR på detta.

- I utvärderingen av samråd mänskliga rättigheter 2019-2022 lyftes bland annat att det har varit väldigt bra när samrådet har fått del av konkreta förslag inför mötet att tycka till om. Ett önskemål att det här sker även under den aktuella mandatperioden.
- Delmål 2.2 handlar om att VGR ska identifiera och analysera orättfärdiga skillnader. Hur kommer VGR ta sig an det här området?

Emma Broberg svarar att inom VGR sker utvecklingsarbete med att följa upp och mäta kvantitativ data ur ett jämlikhetsperspektiv. När det gäller kvalitativ data är samrådets inspel en central kunskapskälla för VGR.

7. Så här fungerar samråden

Information om samrådets syfte, funktion, påverkansmöjligheter och former för ersättning.

8. Spelregler

Samrådet delade upp sig i två grupper för diskussion, därefter diskussion i helgrupp.

Mötesformat (fysiska, digitala eller hybridmöten)

Fysiska möten är att föredra, beroende på mötets längd och innehåll. Det bör vara möjligt att delta digitalt i ett så kallat hybridmöte, om det finns behov av det.

Punkter till dagordningen

Bra att kunna skicka in punkter till dagordningen innan mötet och också kunna anmäla på mötet. Punkter till dagordningen kan förslagsvis skickas till Emma två veckor innan mötet, för anmälan till dagordningen. Dagordningen bör sedan skickas ut senast en vecka innan mötet. Om samrådet får material att läsa igenom innan mötet, kopplat till exempelvis VGR-processer, blir mötena effektivare. I de fall som material sänds ut behöver det här ske omkring en månad innan mötet, så att god förberedelse kan göras.

Punkter på dagordningen bör utgöras av de teman som samrådet lyfter i färdplanen. VGR-verksamheter och andra organisationer kan utifrån temana bjudas in för fördjupning/diskussion.

Föregående mötesanteckningar behöver inte gås igenom i detalj. Aktuellt för varje organisation behöver inte vara en punkt på dagordningen, det här är information som kan skickas ut till samrådet.

Incheckning/utcheckning

Bra att vi har incheckning och utcheckning på mötena, men förslagsvis kan tiden för incheckningen begränsas. På incheckningen lyfter var och en vilket pronomen en har.

Samtalsklimat och talartid

Det är bra med en tydlig talarordning. Samtalsklimatet behöver vara av en lösare form, där en har utrymme att prata om en har något att säga. Det behöver dock inte vara avsatt talartid för alla. Alla deltagare i samrådet har ett gemensamt ansvar för samtalsklimatet.

Samtalsformer (helgrupp, grupper, bikupor)

Beror på den aktuella frågeställningen: helgrupp fungerar oftast vid generella samtal, mindre grupper är bra för koncentrerat arbete. Samrådets deltagare är för få för att bikupor ska vara relevant.

Kontaktuppgifter – GDPR

Det är bra att material sänds till samrådet med hemlig kopia och på VGR:s webbsida om samrådsarbetet bör enbart organisationens namn stå. Om någon deltagare vill ta foto vid ett samrådsmöte behöver deltagaren fråga de andra om detta är ok. Att dela kontaktuppgifter internt i samrådet kan vara ok, men ska inte ske externt.

Övrigt

Det är bra att mötena sker i Göteborg. Lokal som bokas för framtida möten behöver ha mikrofon.

Förslag om att framöver kunna bjuda in individer vi faktiskt representerar, så att dialogen i samrådet blir MED istället för OM människor.

Intressant med mer ingående presentationer från deltagande organisationer.

Önskemål om att få fördjupat instuderingsmaterial om VGR:s ansvar och möjlighet till möte med hållbarhetsavdelningen om det här.

9. Färdplan för samråd mänskliga rättigheter 2023-2026

Samrådet delade upp sig i två grupper för diskussion, därefter diskussion i helgrupp. Frågorna som diskuterades var:

- Vilka områden ser vi som angelägna att fokusera på 2023-2026?
- Vilka aktörer är viktiga att samrådet har dialog med 2023-2026?
- Övrigt att inkludera i färdplanen?

Se sammanställning i bilaga: Färdplan samråd MR 2023-2026

10. Övriga frågor

Digitalt utanförskap förhindrar för människor att ta del av sina mänskliga rättigheter. Det är ett område för samrådet att bevaka. Digitalt utanförskap läggs till i samrådets färdplan som ett område att fokusera på.

11. Utcheckning

Vi gick en runda med reflektioner av mötet. Följande lyftes i rundan:

- Samrådets organisationer har samma mål
- Ser fram emot nästa möte med nyfikenhet.
- Samrådets deltagare har stor bredd i MR-frågor.
- Det finns goda förutsättningar i samrådet till bra dialog och gott samtalsklimat

- Att delta i samrådet innebär att kunna sätta mitt eget arbete i ett sammanhang av mänskliga rättigheter
- Dagens möte har inneburit en bra introduktion till VGR och samrådets mandat och möjligheter
- Högt engagemang
- Bra klimat i samrådet där man kan lyfta frågor/synpunkter/medskick och att det här uppmuntras
- Vi får hjälpas åt i förståelsen av samrådets arbete och tillsammans putta oss tillbaka till VGR:s ansvarsområden om vi exempelvis hakar in på kommunala frågor.
- Roligt och engagerande att grota ner sig i områdena för dagens gruppdiskussioner.
- Högt i tak

Höstens möten

Förslag på datum för höstens möten presenterades:

5 september – kl. 9-12

30 november – kl. 13-16

Mötets ordförande Stefan Lindborg tackade deltagarna för dagens möte och förklarade mötet avslutat.

Antecknat av,

Emma Broberg

Hållbarhetsavdelningen

Västra Götalandsregionen

Epost: emma.broberg@vgregion.se

Telefon: 0768-091954